

ماریوبوتا

(پروژه ها و آثار)

با سپاس فراوان از پائولو پلاندینی، آرشیوکت دفتر بوتتا برای تکمیل تصاویر کتاب و موافقت وی برای ترجمه این کتاب به زبان فارسی.

نویسنده: امیلیو پیتزی
مترجم: مهر و سامرئی
ویراستار: اشکان رحیم پور

پیتسی، امیلیو ۱۹۴۹ - م. Pizzi Emilio

ماریو بوتا (پروژه ها و آثار) / امیلیو پیتزی :

مترجم مهر و سامرئی، ویراستار اشکان رحیم پور، -

اصفهان : دانش نما ۱۳۸۳.

۶. ۱۷۰ ص. ISBN 964-96045-1-0

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

عنوان اصلی: Mario botta

۱. بوتا، ماریو، ۱۹۴۳ - م. Botta, Mario

۲. معماری جدید - قرن ۲۰ م. الف. سامرئی، مهر و،

مترجم، ب. رحیم پور، اشکان، ویراستار، ج. عنوان،

۱۹۲۳/۷۲ NA ۷۲۰/۹۲

الف ۱۳۸۳

کتابخانه ملی ایران ۸۲-۳۲۷۹-

عنوان : ماریو بوتا (پروژه ها و آثار)

نویسنده : امیلیو پیتزی

مترجم : مهر و سامرئی

ویراستار : اشکان رحیم پور

ناشر : انتشارات دانش نما

طراحی جلد و صفحه آرایی : حسن قنبری

لیتوگرافی، چاپ و صحافی : شرکت سروش چاپ سپاهان

نوبت چاپ : اول

شمارگان : ۳۰۰۰ نسخه

ISBN:964-96045-1-0

شابک : ۹۶۴-۹۶۰۴۵-۱-۰

بها : ۲۹۵۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

انتشارات دانش نما: اصفهان - چهارباغ بالا - کوی عطاء الملک - پلاک ۲۸ تلفن ۴-۶۲۶۳۷۴۲

وب سایت : www.soroushchap.com

پست الکترونیک : info@soroushchap.com

مقدمه مترجم:

ماریوبوتا، معماری که اکنون دهه ششم از زندگی خود را، در شروع چاپ اول این کتاب آغاز کرده است در کشور کوهستانی سوئیس دوران کودکی و تحصیلات دوره متوسطه خود را گذرانده است. وی بیشتر سالهای کسب علم و تجربه تخصصی خود را در ایتالیا طی کرده و افکار و اندیشه‌های او با توجه به کسب تجارب عملی که در ابتدای راه با کار در دفتر لوکوربوزیه و پس از آن آشنایی با معمار بزرگ دیگری چون لویی‌کان تکمیل گشته، بیشتر مشتق از معماری سبک بین‌المللی که محدود به زمان و مکان نمی‌گردد، می‌باشد.

هرچند شکل‌گیری افکار و عقاید وی فرسنگها از ایران فاصله داشته ولی استفاده او از احجام خالص، ترکیبات هندسی متنوع، معماری گویا و قدرتمند او و استفاده از مصالحی چون آجر و گهگاه سنگ و بلوک سیمانی و درون‌گرایی منبعث از شخصیت ذاتی وی، باعث شد تا با توجه به کاربردی بودن افکار او در معماری کشورمان کتاب حاضر جهت دانش پژوهان و دانشجویان این رشته و علاقمندان به ترجمه درآید.

در بیشتر کارهای بوتاما شاهد مطرح شدن بحث تضاد هستیم که اگر آگاهانه باشد از پیچیده‌ترین مباحث معماری است و نشان از شهامت و صداقت او دارد و ارزش این تضاد با شناخت محیط اطراف و مصالح بوم‌آورد و تلفیق عملکرد و فرم، دو چندان می‌گردد.

در پروژه‌هایی از او، ما شاهد عدم ایجاد بنا و خلق فضاهای خالی مدبرانه به عنوان عناصر واسطه، غنابخش و دعوت‌کننده هستیم که از شاخصه‌های کارهای ارزشمند وی می‌باشد. امید است این کتاب در ارتقای سطح دانش معماری و شهرسازی این مرز و بوم که امروزه با توجه به جبر اقتصادی تغییر ماهوی پیدا

کرده و از نقش و وظیفه اصلی خود که همان ایجاد آرامش و احساس تنوع می‌باشد فاصله گرفته، موثر واقع گردد؛ هرچند بدون اصلاح ساختار اقتصادی و تغییر درنگرش برخی صاحبان سرمایه که به این حرفه بدون دعوت وارد شده‌اند، این آرزو دست‌نیافتنی می‌باشد.

برخود لازم دیدم از اساتیدگرامی که خود را در ترجمه این کتاب مدیون آنها می‌دانم تشکر نمایم، آقایان دکتر زواره‌ای، دکتر شریفیان و جناب آقای دکتر مسعود که همواره مشوق من در فعالیت حرفه‌ای خود و ادامه کار ترجمه این اثر گرانبها بودند و جناب آقای مهندس رحیم پور که با ویرایش تخصصی خود، بر غنای آن افزودند.

همچنین از همکاری جناب آقای مهندس مؤید و همکاران محترمشان در «انتشارات نما» کمال تشکر را دارم. مشوق من خواهند بود کسانی که راهنماییها و انتقادات خود را از من دریغ نفرمایند.

در پایان این کتاب را به پدر و مادر مهربانم تقدیم می‌کنم که مرا در طی این مسیر یاری رساندند.

پاییز ۸۳

اصفهان

مهر و سامرئی

فهرست:

۱۱	مقدمه‌ای بر چاپ جدید
۱۲	پیشگفتار
۱۷	خانه های شخصی
۱۹	خانه کشیش پریش در جنستریو
۲۰	خانه شخصی در استایو
۲۲	خانه شخصی در کاندازو
۲۴	خانه شخصی در ریواسن ویتال
۲۶	خانه شخصی در لیگورنتو
۲۸	تغییر خانه روستای در لیگریگ نانو
۳۰	خانه شخصی در پرگسونا
۳۲	خانه شخصی در ماساگنو
۳۴	خانه شخصی در ویگاتلو
۳۶	خانه شخصی در استایو
۳۸	خانه شخصی در اریلیو
۴۰	خانه شخصی در موریو ساپیور
۴۲	خانه شخصی در بریگانزونا
۴۴	خانه شخصی در مانو
۴۶	خانه شخصی در واکالو
۴۸	خانه شخصی در لوزون
۵۰	خانه شخصی در دارو
۵۲	خانه شخصی در کلونی
۵۴	خانه شخصی در موتاگنولا
۵۶	خانه شخصی و نمایشگاه در زوفینژن
۵۸	خانه های ریفی در برنارژیو

مجموعه‌های مسکونی

- ۶۱ شهرک مسکونی در رنکات
۶۳ بازسازی یک تاحیه در باسل
۶۴ شهرک مسکونی در جودکا، ونیز
۶۶ زیباسازی میدان مولینو نوو در لوگانو
۶۸ شهرک مسکونی در منطقه ونچی اونیکا در تورین
۷۰ ساختمان مسکونی و اداری در ویاجیانی در لوگانو
۷۴ ساختمان مسکونی و تجاری در پارادیزو، لوگانو
۷۶ ساختمان مسکونی در نووازانو
۷۸ ساختمان مسکونی و تجاری در کاستل فرانکو ونتو
۸۰ ساختمان در ملید
۸۲ دفاتر، فروشگاهها و آپارتمانهای ساختمان استاینفلز آرئال در زوریخ
۸۴ ساختمانی در مونت کاراسو
۸۶

ساختمانهای مذهبی

- ۸۹ نیایشگاهی در بیکوریو
۹۱ کلیسای در موگنو
۹۲ کلیسای در پوردنون
۹۴ کلیسای در سارتیرانا
۹۶ کلیسای اوری
۹۸ کلیسای کوچک در مونت تمارو
۱۰۲

ساختمانهای اداری

- ۱۰۵ مرکز صنایع دستی در بالرنا
۱۰۸ استیت بانک در فرایبورگ
۱۱۰ ساختمان اداری در برول
۱۱۴ ساختمان شماره ۱ رانسیرلا در لوگانو
۱۱۶

۱۲۰	بانک گوتاردو در لوگانو
۱۲۴	ساختمان اداری زیمنس در مونیخ
۱۲۶	اناره مرکزی اتحادیه بانکهای سوئیس در باسل
۱۲۸	ساختمان سایمتو در کاسارت لوگانو
۱۳۰	بانک بروکسلز لمبرت در ژنو
۱۳۲	ساختمان مسکونی و اداری در نیتزولا، بلینزونا
۱۳۴	مرکز اداری مخابرات در بلینزونا
۱۳۶	مرکز تجاری اسلونگا در فلورانس
۱۳۸	ساختمان اداری مسکونی در ماستریخ
۱۴۰	ساختمان صنعتی تنظیم حرارت در وریانیا

۱۴۲

ساختمانهای عمومی

۱۴۶	پلی تکنیک جدید در لوزان
۱۴۸	مدرسه در لوکارنو
۱۵۰	مدرسه در موریو اینفریور
۱۵۴	کتابخانه برای صومعه کاپوچین در لوگانو
۱۵۸	سالن ورزشی شهرداری در بالرنا
۱۶۰	خانه‌ای برای گذراندن دوران نقاهت در آگرا، تیچینو
۱۶۲	موزه پیکاسو در جرنیکا
۱۶۴	آمفی تئاتر و مرکز فرهنگی در چمبری
۱۶۸	ساختمان فن آوری رسانه ای در ویلربان
۱۷۰	گالری هنری واتاری - ام در توکیو
۱۷۲	گالری تاپسن بورنمیزا در لوگانو
۱۷۴	موزه باستان شناسی در نوشاتل
۱۷۶	موزه هنر مدرن در سان فرانسیسکو
۱۸۰	سایبان متحرک برای جشنهای عمومی در کنفدراسیون هلوتیکا (پروتستانهای سوئیس)
۱۸۲	اناره و آمفی تئاتر در وارز
۱۸۴	مرکز فرهنگی در سن سباستین

۱۸۶	کاخ سینمایی در دو سالانه ونیز
۱۸۸	مرکز فرهنگی و موزه هنرهای مدرن در رورتو
۱۹۰	موزه هنر معاصر در زاراگوزا
۱۹۲	سرای سالمندان در نوازاتو
۱۹۴	ساختمان جدید پارلمان در نامور
۱۹۶	موزه جین تینگولی در باسل

۱۹۹

پروژه‌های طراحی شهری

۲۰۲	مرکز جدید مدیریتی در پروچیا
۲۰۴	توسعه ایستگاه راه آهن در زوریخ
۲۰۸	مرکز علوم در برلین
۲۱۰	طراحی ناحیه لیدو در لوگانو
۲۱۲	مرکز ارتباطات در میدان ایستگاه قطار سریع‌السیر (T.G.V) در لیون
۲۱۴	طراحی شهری برای نواحیه بیکوچا در میلان
۲۱۶	طراحی شهری میدان پیلوتا در پارما
۲۱۸	پلان شهری میدان کورت وچیا در فرارا
۲۲۰	طرح جدید شهری واله دوفلون در لوزان
۲۲۲	بیلیوتک دو فرانس در پاریس
۲۲۴	توسعه ساختمان مجلس فدرال در برن

۲۲۷

طراحی‌ها

۲۴۰	طراحی صحنه
۲۴۲	زندگی نامه
۲۴۴	فهرست آثار
۲۴۵	فیلم‌ها
۲۴۵	نوشته‌های ماریو بوتتا
۲۵۰	فهرست پروژه‌ها
۲۵۲	همکاران از تاریخ ۱۹۷۰
۲۵۲	عکاسان

مقدمه ای بر چاپ جدید

بین چاپ جدید این کتاب و چاپ نخست آن وقفه‌ای شش ساله افتاد. تصاویر پروژه های جدید و ساختمانهایی که طی این مدت کوتاه تکمیل شدند این کتاب را متفاوت و به نوعی کامل‌تر ساختند که از طریق آن نه تنها امکان به منصفه ظهور رسیدن یک پروژه را به دنیای واقعی نشان می‌دهد بلکه می‌توان به ایده‌های ارزشمند و مضامین متنوعی دست یافت که به واسطه آنها معماری ماریوبوتا سیری صعودی طی نموده است.

مقایسه دو نسخه چاپ، نه تنها ابتکار و نوع‌آوری ماریوبوتا را آشکار می‌سازد، بلکه انسجام فوق العاده فکری وی و اعتقادات راسخش را نمایان می‌سازد که تک‌تک و تمامی پروژه‌هایش را در برگرفته و فراتر از تصاویر ارائه شده در این کتاب با توجه به لزوم مراجعه با گذشته و آینده یک شهر و سرزمین، نشان دهنده ایده‌های معمارانه است که براساس هندسه عالی، بنیان نهاده شده است.

این معماری تظاهر امیدها و آرمانهای زمان ما می‌باشد که دستمایه آن برتری معماری صاحب سبک بر تقلیدی تحقیرآمیز می‌باشد.

پیشگفتار

امتیاز این نسخه، فهرست وار کردن و ارائه تمامی کارهای ماریو بوتامی باشد که طی سی سال فعالیت فشرده صورت گرفته است. شناخت شخصیت یک مبتکر و وجوه خاص شخصیتی وی و ایجاد بستری مناسب که برای معماری این قرن پدید آورده است، از دیگر امتیازات این نسخه می باشد.

اگر هدف این کتاب تنها ذکر موارد فوق بود، می توانست یکی از مهمترین وجوه تحقیق و استنتاج ماریو بوتامی را آشکار سازد ولی علاوه بر آن، تعهد فرهنگی و مدنی که وی را متأثر ساخته بود و دلایل کسب تجربه وی به طور مستمر را نیز مشخص ساخته که پیامدهای این روند تحقیق و استنتاج بر آینده معماری نیز اثر خواهد گذاشت. هدف مجموعه کنونی آشکار ساختن عناصر اساسی این تحقیق است تا به واسطه ترتیب زمانی پروژه ها، درک آنها هموار سازد. ولی برای برانگیختن احساساتمان و سهیم کردن مان در سرنوشت جدال برانگیزی که معمار را بر آن داشته تا از توانایی خود برای بیان نیازهایمان استفاده کند، به طور همزمان تاکید بر ارزشهای سنتی در جامعه ای دارد که به نظر می رسد هر روز کمتر تمایل به شناخت آنها نشان می دهد.

با وجود هزاران مانع و شرط، ماریو بوتامی به عنوان یک معمار خود را فداکارانه در جهت تحریک تبلیغات مذهبی، مقید ساخته است. نزاعی که وی آن را با استفاده از ابزار صحیح حرفه اش دنبال کرده و همواره خضوع و مهارت یک هنرمند را نشان میدهد و با نزاعی که در آن وی به عنوان شاهد و با سادگی و خلوص در برابر آنهایی قرار گرفته که در نقاط مختلف جهان به امکان ارائه اشکال ملموس با آرمانهای خارجی تردید داشته اند و بدون ایجاد مشکل و با سازش کامل با شهرنشینی، به ما ارائه شده است.

جدالی که وی به آن می‌پردازد، توجه کلی کارهایش برای اشاره به زمان انعکاس، توقف و یک لحظه آرامش می‌باشد و از طریق آن به پشتوانه دست مایه و قوت میراث کارهای مصنوع، دست می‌یابد. کارهای وی دارای زبانی گویا و نامیرا می‌باشد که وی را در جایگاهی ویژه برای بیان و توصیفی نو از هرچیز قرار می‌دهد. از طرف دیگر، به نظر می‌رسد که وی خود را از هر گونه خودنمایی در این زمان، به دور دانسته و با تحمل و شکیبایی در خلق هر لحظه جدید برای ژرفا بخشیدن به معنا کوشیده است. درست در آخرین لحظات، زمانی که سعی بر آن داشتیم تا حجم قابل ملاحظه‌ای از پروژه‌های بوت را به طور خلاصه در این کتاب که دارای صفحات محدود بود، بگنجانیم، این فرصت را یافتیم تا آخرین کارهایش را نیز به این کتاب اضافه کنیم تا وسیله‌ای باشد برای درک بهتر روند صعودی کارهای بوت.

وجود شرایط متنوع در هر منطقه و پس از آن شرایطی که دال بر توانایی معمار برای تفسیر پیامها و تقاضاهای یک مجموعه است، زبان به کار رفته را در عین سادگی قوی‌تر ساخته است. ما در این گزارش محدود سعی در بارز نشان دادن نبوغ فوق‌العاده و تجربه سازنده شخصی، نداریم که با شاهکارهای حرکات مدرن مثل لکوربوزیه (Le Corbusier) و لوئی‌کان (Louis Kahn)، در تماس مستقیم بوده و با معلمانی چون کارلو اسکاریا (Carlo Scarpa) و با اینگنوزیو گاردلا (Ignazio Gardella) نیز در ارتباط بوده است. همچنین سعی بر طی دوباره مسیر جادوئی وی نداشتیم که در زمان انتقادی معاصر، بتواند تمام و کمال پیام رسان آخرین شاهکارهای معماری معاصر باشد. وی طرحی را ارائه داده است که با توجه به سرنوشت معماری، پلی میان آرمان شهرهای مدرن و ناپایداریها ایجاد کرده که توسط زمان، ما را تحت‌الشعاع قرار داده است.

ماریوبوتا نسبت به نگرش اعتقاد نامحدود در توانائی معمار برای پیش‌بینی تغییرات تاریخی که ویژگی افول ایدئولوژیهای حرکات مدرن است، تحلیلی نظری از خود ارائه داده که به سختی ریشه در اشراف بر ماهیت مثبت ساختار دارد. وی می‌گوید هیچ گاه از تکرار خسته نشده و ساختمانی که ساخته می‌شود بسیار قوی تر از ایده، طرح و پروژه های خود معماران است. نقطه قوت طرح اجرا شده، ارتباطش با حقیقت می‌باشد.

وی با اعتقاد به این نکته که در آینده می‌تواند به ایده خود جامه عمل بپوشاند، به کارهای خود غنا بخشیده است و ما نیز می‌توانیم آن را جزئی از میراثمان، شهادتی بر تناقضها و آرمان جامعمان در نظر بگیریم.

ماریوبوتا با اعتقادی راسخ برای معمار نقشی سرنوشت ساز قائل می‌باشد و در ارتباط با ایجاد فضا و مکان وی را تنها مفسر تاریخ و مفسر تغییرات معماری منظر پیرامونمان می‌داند و مهمتر از همه او را قادر به بیان خلاصه خاطرات قدیمی و تجارب جدید می‌داند.

بوتا در مسابقه‌های بی شماری شرکت کرده و راه‌های کیفی معماری را ارائه داده و به تفسیر آنها پرداخته است. حتی در جایی که نیاز به این کار نبوده، برای سنجش خود با معیارهای موجود در محیط، ضروریات طرح را ارائه داده که همواره تاثیر گذار بوده است. وی همواره مطالعات مداوم و تلاش بی‌وقفه مبذول داشته که اسکیسهای بی شمار وی و سرعتی که مطمئن از نتیجه آن بوده، گواه آن می‌باشد. از میان همین اسکیسها می‌توان به حساسیت وی برای ساخت و تکمیل هر ساختمانی پی برد. زیرا که از ابتدای شروع هر پروژه وی ساختاری واقعی در ذهن خود داشته است و بدین دلیل کار وی از قابلیت استثنایی برای انعکاس استحکام برخوردار است و آنقدر به ما نزدیک است گویی همواره آن را در تمام زندگیمان

می‌شناخته‌ایم. بوتّا به عنوان یک هنرمند حرفه‌ای، از میان تمام فن‌آوری‌های کارهای علمی موجود امروزه، آنهایی را بر می‌گزیده که بیشتر قابلیت پایداری دارند و دارای کیفیتی بالا بوده و در آن واحد بتوان روی نوع معماری قدیمی آنها با اشکال جدید سرمایه‌گذاری کرد و بتوان مصالح ساده‌ای چون آجر، سنگ و یا بلوکهای کوچک سیمانی را دوباره احیاء کرد.

در این روش، ساختمانها نیازمند استحکامی هستند که به نظر می‌رسد یکباره و برای همیشه آنها از دست داده‌اند. به واسطه چنین مصالحی، بوتّا سعی در ارائه مطلوب کارش دارد و روندی را پیش می‌گیرد که طی آن پتانسیل ترکیبی این مصالح را مورد آزمایش مداوم قرار داده، مصالحی که مطیعانه تسلیم طرح هستند و درون بافتیهای متغیر قرار می‌گیرند که همواره جدید می‌باشند. همانگونه که تیتا کارلونی (Tita Carloni) یادآور می‌شود، انقلاب در ساختار ساختمان ریشه‌ای عمیق در مسکوت ماندن معماری روستایی کوهپایه آلپ و فلات دره‌پو (Po)، در معماری رومانسک (Romanesque)، به ویژه لومبارد (Lombard) دارد که در آن یک دیوار فشرده خود حفره‌ای را تعریف می‌کند و یا عدم همبستگی یک پنجره با سنگ کاری نما را نشان می‌دهد که ریشه در گسستگی عناصر متفاوت و مجاور دارد.